

סוד העדשים והחטים של רבי יונתן

ספור על אמונה, חכמה, ואהבת ה' מתוך ספר האגדה

רבי יונתן היה צדיק גדול שאהב
את ה' ולמד תורה כל ימיו.
הוא ידע שהכל מאת ה'.

הַבִּקְשָׁה: לְכָבוֹד שַׁבָּת וּמִצְוָה

רַבִּי יוֹנָתָן רָצָה לְקִנּוּת מֵאֲכָל
מִיָּחָד, טַעִים וּמְשַׁבַּח:
'עֲדָשִׁים מְצַפְצָפוֹת' – הָעֲדָשִׁים
הֵכִי טוֹבוֹת שֵׁישׁ!
הוּא רָצָה לְהִכִּין מִהֵן סְעוּדָה כְּדִי
לְבָרֵךְ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה עַל הַמָּזוֹן.

כַּאֲשֶׁר אָנוּ קוֹנִים אֲכָל, אָנוּ
מוֹדִים לַה' שֶׁנּוֹתֵן לָנוּ שֹׁפֵעַ וּמָזוֹן
לְגִדּוֹל וְלִהְיוֹת בְּרִיאִים.

הַהִבְטָחָה שֶׁל הַקְּרוֹב הַטּוֹב

לְרַבִּי יוֹנָתָן הָיָה קְרוֹב מְשֻׁפָּחָה שָׁגַר בְּעִיר אַחֲרֵת.
שָׁאֵל אוֹתוֹ רַבִּי יוֹנָתָן: "הֲאֵם יֵשׁ בְּעִירְךָ עַדְשִׁים מְצַפְּפוֹת?"
עָנָה הַקְּרוֹב: "כֵּן! בְּמַחִיר מַעְלָה שֶׁל כֶּן כָּל זְמַן שֶׁתְּבוֹא אֵלַי, אֶקְנֶה לְךָ!"

רַבִּי יוֹנָתָן שָׂמַח וְהוֹדָה לַה'
מֵעוֹמְקָא דְּלִבָּא שֶׁשָּׁלַח לוֹ
שְׁלִיחַ נֶאֱמָן לְעֶזְרָה.

יוצאים לדרך באמונה שלמה

עברו כמה ימים, ורבי יונתן
הלך לעיר של קרוב משפחתו
שהבטיח לעזור.

הדרך הייתה ארוכה בין
ההרים, אך רבי יונתן הלך
בבטחון גדול ללא פחד.

לפני שיצא, אמר רבי יונתן 'תפלת
הדרך' ובקש מה' שינחה אותו
וישמר עליו מכל רע בדרך.

מִבְּחֵן הַסִּבְלָנוֹת: הַהִמָּתְנָה

כַּאֲשֶׁר הִגִּיעַ לְבֵית שֶׁל קְרוּבוֹ, יֵצֵא
אֵלָיו אִשְׁתּוֹ הַקְּרוֹב.

אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ: "בִּעְלִי יֵצֵא לַעֲבֹד
בַּשָּׂדֶה."

הִמָּתִין לוֹ רַבִּי יוֹנָתָן זְמַן רַב, אֶף
הַקְּרוֹב עָדִין לֹא שָׁב לְבֵיתוֹ.

רַבִּי יוֹנָתָן לֹא כָעַס וְלֹא הִתְלוֹנֵן.
הוּא יָדַע שֶׁהַכֹּל מְכוּוֵן מֵאֵת ה',
וְהִמָּתִין בַּסִּבְלָנוֹת מוֹפְלָגָת.

מְחַפְּשִׁים בַּשּׁוּק בְּתַמִּימוֹת

רַבִּי יוֹנָתָן רָצָה מְאֹד לְקַנּוֹת אֶת הָעֵדְשִׁים וְלֹא יָכוֹל הָיָה לְחַכּוֹת עוֹד.
הוּא נִגַּשׁ לְאַחַד מֵאֲנָשֵׁי הָעִיר הַמוֹכְרִים בַּשּׁוּק, וְשָׂאֵל בִּישָׁרוֹת:
"הֲאֵם יֵשׁ כָּאן עֵדְשִׁים מְצַפְּפוֹת?"

רַבִּי יוֹנָתָן דִּבֶּר אִמֶּת מִתּוֹךְ לֵב טָהוֹר.
ה' מְצִוָּה עָלֵינוּ לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵלִים
וְהַגּוֹנִים עִם כָּל אָדָם.

הַמוֹכֵר הַתְּכָמֵן וְהַשָּׁקֵר

הַמוֹכֵר שֶׁם לֵב שָׂרְבִי יוֹנָתָן
מְאֹד רוֹצֶה בְּעַדְנָשִׁים, וְהַחֲלִיט
לְנַצֵּל זֹאת!

"לֹא", שָׁקֵר הַמוֹכֵר, "אֵין כָּאן
עַדְנָשִׁים, יֵשׁ כָּאן רַק חֲטִים."

אָבֵל רַבִּי יוֹנָתָן הִתְעַקֵּשׁ:
"אֲנִי מְבַקֵּשׁ רַק עַדְנָשִׁים!"

הַמוֹכֵר הַשָּׁקֵר שָׂכַח כָּלֵל חֲשׁוֹב: עֵינֵי ה' רוֹאוֹת
הַכֹּל, וְהוּא יוֹדֵעַ אֵת כָּל מַחֲשַׁבּוֹתֵינוּ הַנִּסְתָּרוֹת!

הַמַּחִיר הַיָּקָר

הַמוֹכֵר רָאָה כַּמָּה רַבִּי יוֹנָתָן
צִמָּא לַעֲדָנִים, וְאָמַר לוֹ בְּעֶרְמָה:

"אִם כֶּן, תִּשְׁלַם לִי מַחִיר
גָּבוֹה מְאֹד!"

הַמַּחִיר הָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה
נִשְׁאָמַר הַקְּרוֹב, אֶךְ רַבִּי יוֹנָתָן
נִשְׁלַם אוֹתוֹ בְּנִשְׁתִּיקָה.

רַבִּי יוֹנָתָן סָמַךְ עַל ה', יָדַע שֶׁהַכֶּסֶף
נִשְׁיָךְ לַבּוֹרָא, וְלֹא רַב עִם הַמוֹכֵר, אֶךְ
נִשְׁאָר מִפְתָּע מִהַמַּחִיר.

הַפְּגִישָׁה וְהַפְּלִיאָה

בָּא קְרוֹבוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן מִן הַשָּׂדֶה וּפָגַשׁ אוֹתוֹ.
אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹנָתָן בְּפִלָּא: "לָמָּה אָמַרְתָּ לִּי שֶׁהַמַּחִיר שֶׁל הָעֶדְשִׁים הוּא
זוֹל? הֲרִי בִקְשׁוּ מִמֶּנִּי מַחִיר יָקָר מְאֹד וְהוֹסִיפוּ עָלָיו דָּמִים רַבִּים!"

הֵם יָשְׁבוּ לְבִיר אֶת הָעֵנָן בְּנֶחֱת
וּכְכְבוֹד, כִּי יְהוּדִים יִרְאִי שָׁמַיִם מַדְבָּרִים
בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גַּם כְּשִׁישׁ בְּעֵיָה.

סוד אנשי העיר נחשף

שאל הקרוב: "תגיד לי, שמא אמרת להם שאתה מחפש עדשים?"

ענה רבי יונתן: "כן."

חיד הקרוב בעצב ואמר: "אלו אמרת 'חטים אני מבקש', היו עונים – יש רק עדשים, ום בזול! עכשו שראו מה אתה רוצה, העל, העלו את המחיר!"

הקרוב למד את רבי יונתן חכמת חיים שה' נותן לאדם להבין את העולם.

מִפֶּת הַחֻכָּמָה: כִּיצַד עוֹבֵד רַמָּאִי?

1. מה שהקונה אומר בתמימות:
"אני מבקש חטים!"

2. מה שהמוכר התכמן חושב בלב:
"הוא חייב חטים? אגיד שאין לי, כדי
למכור לו דבר אחר שלא רצה!"

3. התוצאה ההפוכה: המוכר דוחף לו עדשים –
והקונה מקבל את מה שבאמת רצה במחיר זול!

ה' חנן את האדם בדעת
וְדַעַת וּשְׂכָל, כְּדִי
שִׁנְדַּע לִשְׁמֹר עַל עֲצָמוֹ
מִמִּי שְׁאִינוֹ יֹשֵׁר.

הַחֲכָמָה מִסֵּפֶר תְּהִלִּים

הַסִּבִּיר הַקְּרוֹב לְרַבִּי יוֹנָתָן:
עַל אַנְשֵׁי הָעִיר הַשְּׁקֶרְנִים הָאֵלּוּ
דָּוִד הַמֶּלֶךְ בְּסֵפֶר תְּהִלִּים (י"ב, ג):

"שׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ..."
(שׂוֹא = שָׁקֶר וְרַמָּאוּת).

יֵשׁ אַנְשִׁים שֶׁשִּׁפְתָם תָּמִיד שָׁקֶר.
כְּשֶׁאֵנוּ יוֹדְעִים זֹאת, אָנוּ
מְשַׁתְּמָשִׁים בְּשֶׁכֶּל לְהַנְצִיל מֵהֶם.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ לִמַּד אוֹתָנוּ שְׂאֵפְלוּ
כְּשֶׁיֵּשׁ שָׁקֶר סְבִיבָנוּ, מְלוֹת ה' וְהַתּוֹרָה
הֵן תָּמִיד אֶמֶת טְהוֹרָה מְאִירָה.

רַבִּי חֵיָא לּוֹמֵד אֶת הַסּוּד

הַסּוּד שֶׁל רַבִּי יוֹנָתָן הִפָּךְ לַעֲצָה לַצַּדִּיקִים! פַּעַם
אַחַת הָלַךְ רַבִּי חֵיָא מִהָעִיר צְפוּרֵי לְקִנּוּת חֲטִים
מִהָעִיר סוּרָא. הִזְהִיר אוֹתוֹ רַבִּי יוֹנָתָן: "כְּשֶׁתֵּהָא
מִבֵּיקֵשׁ חֲטִים – הֵיּוּ אוֹמֵר שְׁעוּרִים אֲנִי מִבֵּיקֵשׁ!
וְכָךְ לֹא יַעֲלוּ לָךְ אֶת הַשַּׁעַר (הַמַּחִיר)".

הַצַּדִּיקִים עוֹזְרִים זֶה לָזֶה וְאוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה
מִתּוֹךְ אֲהֶבֶת חֲנָם כְּדִי לְקַדֵּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם.

הַמִּשְׁקָל הַנֶּכּוֹן: לְהִיּוֹת תָּמִים אֶךְ חָכָם!

שֵׁכֶל חָרִיף (חֲכָמָה עֲמוּקָה)

- מַתִּי? כְּשִׁפּוּגִישִׁים רַמָּאִים הַמְדַּבְּרִים 'שׁוּא'.
- אֵיךְ? נִזְהָרִים, מְבִינִים אֶת הַתְּכַמְנוֹת וְלֹא נּוֹפְלִים בַּפֶּח.

לֵב טָהוֹר (תְּמִימוּת)

- מַתִּי? בִּינִינוּ לְבֵין ה', וְעַם חֲבָרִים טוֹבִים.
- אֵיךְ? מְדַבְּרִים אֱמֶת, מֵאֲמִינִים וְאוֹהֲבִים.

ה' רוֹצֵה שְׁנֵהֲיָה זָכִים וְטָהוֹרִים כְּמוֹ מְלֹאכִים,
אֲבָל פְּקָחִים כִּדִּי שֶׁהָרַע לֹא יִנָּצַח אוֹתָנוּ!

לְסִיכּוּם: סוּד חֲכָמַת הָעֶדְשִׁים וְהַחִיטִים

לְמַדְנוּ מֵרַבִּי יוֹנָתָן דָּבָר גָּדוֹל:
עָלִינוּ לָאֱהָב אֶת ה' וְלִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל לְחֻלּוּטִין עִם חֲבֵרֵינוּ,
אֲךָ כַּאֲשֶׁר אָנוּ בְּעוֹלָם בַּחוּץ, לֹא נִתֵּן שְׂרָרִימוֹ אוֹתָנוּ.
נִשְׁתַּמֵּשׁ בַּשָּׂכָל, 'נִבְקֵשׁ שְׁעוּרִים בְּמָקוֹם חֲטִים' מִן הָרַמָּאִים, וְנִשְׁמֹר עַל עֲצָמֵנוּ!

יְהִי רָצוֹן שְׁנִזְכָּה תָּמִיד לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ ה', לִהְיוֹת אֲנָשִׁים שֶׁל אֱמֶת,
וְלִהְשֹׁתִים בַּחֲכָמָה שֶׁלָּנוּ רַק לְמַעַן הַטּוֹב וְהַקִּדְשָׁה!

